

TOOLKIT
SIX-PACK

EDITIE 01 / 2026

Six-pack

Toolkit voor woonzorgcentra

Zes domeinen met ruimtelijke- en
interieurkeuzes die het welzijn van
de gebruikers van woonzorgcentra
bevorderen.

studio
wellbeing

Six-pack

In elk WZC is veel kennis in huis in verband met het gebruik van een gebouw. Die kennis moet worden meegenomen bij elke verandering. Wat hier volgt is een sjabloon met handige kapstokken.

Aan de hand van het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek kon een toolkit aangemaakt worden die bruikbaar is voor WZC's. De toolkit omvat ruimtelijke- en interieurkeuzes in 6 domeinen (licht, kleur, meubilair, materialen, herkenbare huiselijkheid, ruimtelijke indeling/inrichting).

Samen vormen ze een stevige six-pack die steun geeft aan wie professioneel inzet op het welbevinden van de verschillende gebruikers van woonzorgcentra (bewoners, medewerkers, familie en bezoekers). Ze vormen een leidraad voor designers en voor architecten/bouwheren/beheerders van woonzorgcentra.

De inzichten zijn ontstaan vanuit wetenschappelijke literatuur en praktijkervaring binnen de interieur-architectuur, aangevuld met informatie van ervaringsdeskundigen in de zorg.

Idealiter vormt deze six-pack de basis voor normering die leidt tot beleidsverandering. Het is geen eindig verhaal, naarmate de maatschappij, de wetenschap en technologie evolueert, kan de six-pack verder aangevuld worden.

“Tout seul on va toujours plus vite, mais ensemble on va beaucoup plus loin.”

De zes domeinen

Zes sterke keuzes voor meer welbevinden

#1

Licht

daglicht / lichtkleur
/ lichtsterkte / geen
verblinding of reflectie

#2

Kleur

natuurtinten / contrast
/ helderheid

#3

Meubilair

organische vormen /
functioneel / zacht

#4

Materiaal

natuurlijk /
warm / veilig /
onderhoudsvriendelijk

#5

Thuis

herkenbare huiselijkheid
persoonlijk /
vertrouwelijk

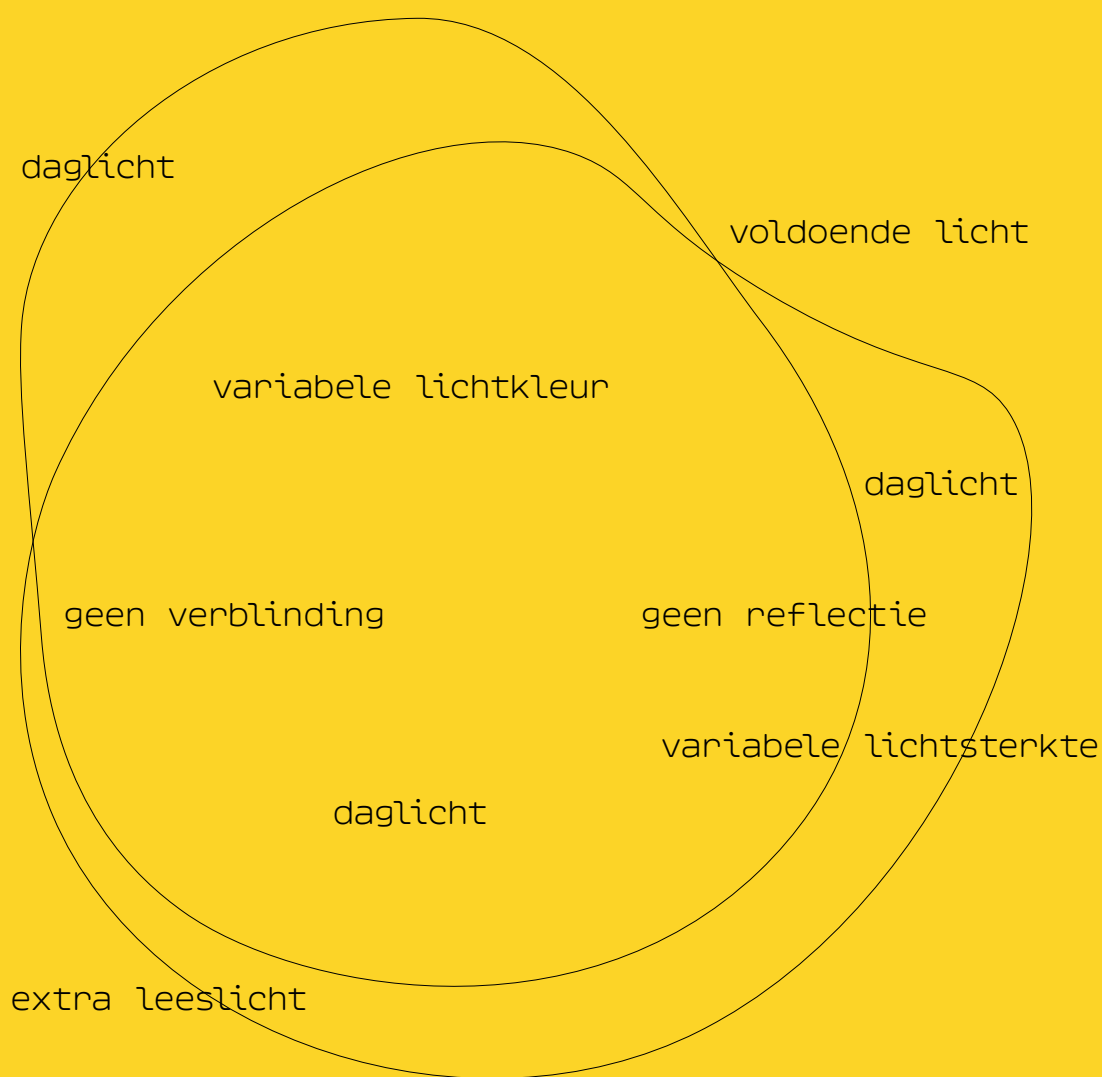
#6

Ruimte

flow / ademruimte /
geborgenheid / connectie

#1

Licht

Daglicht, daglicht, daglicht.
Laat het zo goed en zo vaak mogelijk
binnenvallen, en laat het kunstlicht mee
evolueren met het verloop van de dag.

DAGLICHT ALS BASIS

- Kies niet voor donkere sunscreens die geen licht doorlaten waardoor je bij zonnig weer binnen het kunstlicht moet aandoen. Kijk voor een alternatief in een lichtere kleur dat ook wat transparant is.
- Zijn er ramen in de ruimte? Zorg dat mensen er zicht op hebben; zorg voor zoveel als mogelijk contact met binnenvallend buitenlicht via ramen, eventueel glazen deuren.
- Is er geen daglicht in de ruimte? Maak gebruik van kunstlicht dat het daglicht (en het verloop ervan) imiteert. Zorg dat er een veranda- of dakvenstergevoel ontstaat met lichtarmaturen in het plafond.

LICHTKLEUR EN LICHTSTERKTE: EVOLUEREND

Diverse studies wijzen erop dat HCL (Human Centric Lighting) een gunstige invloed heeft op het functioneren en het welbevinden van mensen.

Licht draait niet enkel om zichtbaarheid, het bepaalt ook emoties. Er bestaan systemen die mee evolueren met het daglicht (bijvoorbeeld DALI-regelbare systemen) en die het bioritme ondersteunen: ze zorgen in de ochtend voor feller en kouder licht dat helpt ontwaken, als het tijd is voor

een dutje of het wordt avond, dan wordt het licht zachter en warmer van kleur. Zo heeft het licht een impact op de gezondheid.

Principes

- **Kleur:** 6500K (daglicht) of 4000K (koel wit) zijn geschikt voor concentratie en werk. Hoe hoger de Kelvin-waarde, hoe kouder en witter het licht wordt ervaren, wat zorgt voor een helder en fris effect. Men spreekt bij koel licht ook van 'blauw licht'. Voor sfeerverlichting kies je een lagere Kelvin-waarde (2700K en minder).
- **Sterkte:** De waarden voor lichtsterkte hangen af van de functie van de ruimte en worden uitgedrukt in lux (lichtsterkte per vierkante meter) of lumen (totale lichtopbrengst). Richtlijnen variëren van 100 lux voor gangen en trappen tot 5.000-10.000 lumen voor keukens.
- **Extra licht** naast het algemene licht: Zijn er ouderen die graag lezen, puzzelen of een andere taak uitvoeren? Dan is het handig als er, boven op de basislaag van licht, kan bijgelicht worden (bijvoorbeeld met een extra lichtlijn boven een leeshoek of een (goed verankerde) staande lamp. Dit impliceert het voorzien van voldoende stopcontacten (eventueel in de vloer). Staande lampen moeten zo geplaatst worden dat kabels geen hindernis vormen voor bewoners en verzorgers. Daarom zullen we ze vaak in een hoek zetten.

- **Geen verblinding:** Het is belangrijk dat bewoners (en medewerkers) niet verblind worden door het licht. Ze mogen niet rechtstreeks in een lichtbron kijken en bij de opstelling van tafels bijvoorbeeld, moet rekening gehouden worden met de manier waarop schaduwen vallen. Heldere en gelijkmatige verlichting zorgt voor een goede oriëntatie.
- **Geen reflectie:** voor bewoners kan het beangstigend en desoriënterend zijn wanneer zij 's avonds hun eigen reflectie in de ramen zien. Het sluiten van de gordijnen kan dan rust brengen.*
- **Licht vermindert desoriëntatie** door het verbeteren van de fysieke zichtbaarheid én het bijdragen aan cognitieve helderheid, emotionele veiligheid en het besef van ruimte (ruimte om te ademen). We zijn soms geneigd te

denken dat oudere mensen het gezellig en rustgevend vinden als het licht warmer is en wat gedimd. Belangrijk om weten: het oudere oog (waarvan de lens altijd iets geler wordt) neemt licht zachter en warmer waar dan het jonge oog. Er is dus meer licht nodig om dezelfde lichtintensiteit te bereiken. Willen we ouderen activeren (zodat ze 's nachts rustiger slapen), dan is het belangrijk dat ze enkele uren per dag voldoende activerend (=voldoende sterk en voldoende koud) licht ervaren. Op andere momenten kan gekozen worden voor sfeervoller licht door het licht te dimmen of warmer te laten worden.

- Als het licht 's nachts aangaat, dan is het belangrijk dat de lichtsterkte en -kleur anders is dan overdag; dat de mensen niet helemaal wakker worden en in slaapmodus blijven. Zo ondersteun je het dag- en nachtritme.

#1 Lichtkeuzes

Daglicht is belangrijk. Laat het zo goed en zo vaak mogelijk binnenvallen

---

Kies niet voor donkere sunscreens die geen licht doorlaten

Zorg voor zoveel als mogelijk contact met binnenvallend buitenlicht via ramen, eventueel glazen deuren

---

Geen daglicht in de ruimte? Gebruik kunstlicht dat het daglicht (en het verloop ervan) imiteert

---

HCL (Human Centric Lighting): in de ochtend feller en kouder licht dat helpt ontwakken; 's avonds zachter en warmer

---

6500K of 4000K voor concentratie en werk; 2700K en minder voor sfeerverlichting

---

Voldoende stopcontacten voor extra leeslicht – kabels niet in de looplijn

---

Geen rechtstreeks zicht in een lichtbron; let op schaduwval

's Avonds gordijnen sluiten tegen reflecties in ramen

Het oudere oog neemt licht zachter en warmer waar. Er is meer licht nodig om dezelfde lichtintensiteit te bereiken

---

Activerend licht overdag (voldoende sterk en voldoende koud) = rustiger slapen 's nachts

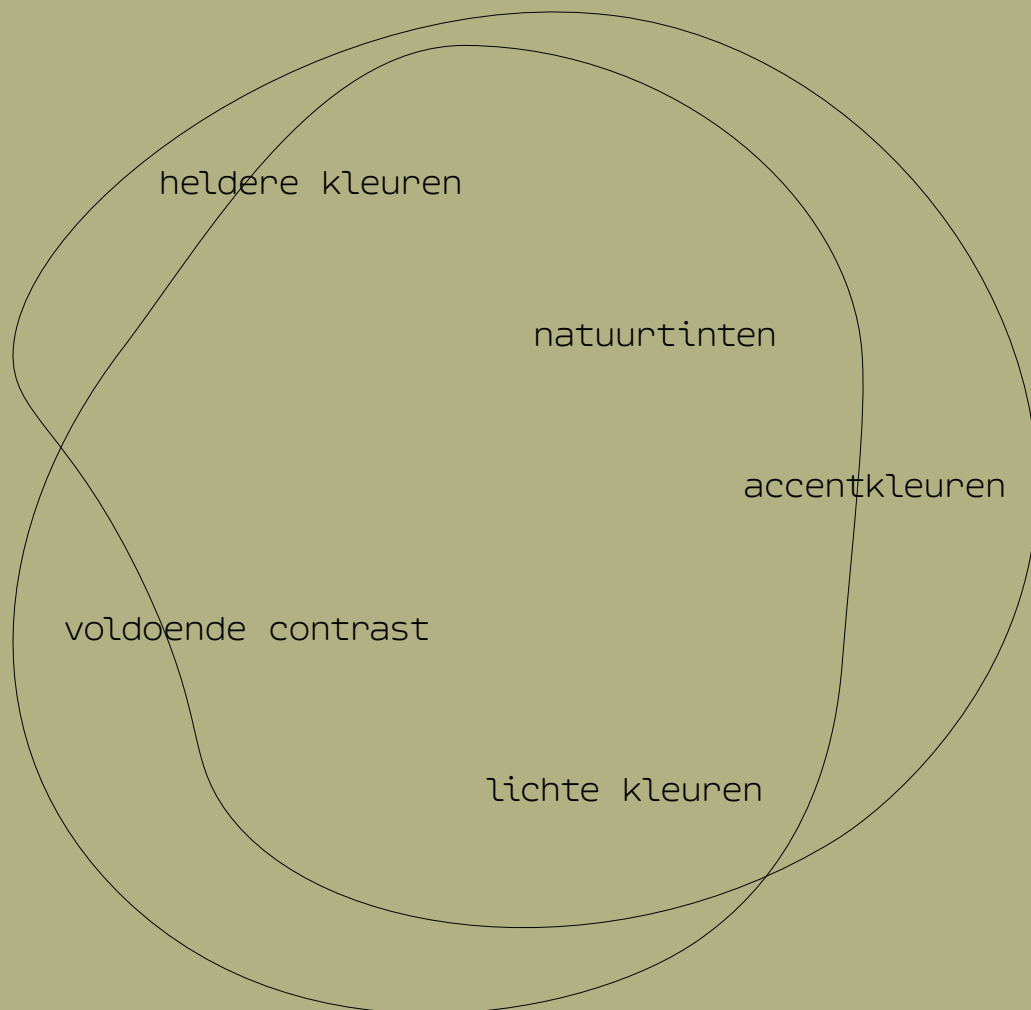

's Nachts andere lichtsterkte en -kleur dan overdag: mensen in slaapmodus houden

---

#2

Kleur

Kies kleuren die refereren aan de natuur voor grote vlakken en zorg voor voldoende contrast om de ruimte makkelijk leesbaar te maken voor het verouderde oog.

WELKE KLEUREN

Kleuren bepalen onze stemming; ze geven weer hoe we ons voelen (donker voor begrafenissen, lichte, 'vrolijke' kleuren voor blije gebeurtenissen), maar ze bepalen ook ons humeur.

Principes

- Warme kleuren zoals rood en geel worden ervaren als energie-opwekkend en heel 'aanwezig' of aandachtseisend. Kleuren zoals blauw en groen bevorderen doorgaans de rust.
- Door het afgenomen gezichtsvermogen bij ouderen, mogen kleuren iets helderder en meer uitgesproken zijn: pastelkleuren zijn minder wenselijk.
- Kleuren die refereren aan de natuur zijn - zeker voor grotere kleurenvakken (muren, wanden, legplanken, kasten, zetels ...) - aangewezen: groen, lichtblauw, de warmere aardetinten. Kleuren uit de natuur zijn makkelijk onderling combineerbaar en vormen een mooie basis.
- Accentkleuren (decoratie) kunnen seizoensgebonden zijn: een lentevaas in geeltinten, rode kerstversiering ...
- Tafels krijgen een lichte kleur zodat ze geen visuele barrière vormen. Ook andere meubels krijgen best een lichte kleur.
- Een plafond is meestal wit en muren houden we eerder helder om het ruimtegevoel te bevorderen, maar vermijd ook donkere kleuren voor vloeren.

Naast het feit dat ze niet handig zijn voor het onderhoud, kunnen ze ouderen onzeker maken: het kan lijken alsof ze in een zwart gat stappen, zeker als ze van een ruimte met een lichtere vloerbedekking naar een ruimte met een donkere vloertegel overstappen.

VOLDOENDE CONTRAST

Hier moet een evenwicht gezocht worden tussen voldoende contrast en een rustgevend geheel. De keuze voor dezelfde kleur stoelen, tafels, kasten ... in een ruimte zorgt voor een serene basis. Er moet niet gestreefd worden naar contrastkleuren voor bijvoorbeeld verschillende stoelen, want dat brengt een gevoel van chaos in de ruimte. Wel is het belangrijk om tussen vloeren, meubels, objecten en muren voldoende contrast te voorzien om een ruimte makkelijk 'leesbaar' te maken voor het verouderde oog. Dit is functioneel contrast.

Een donkere vloer kan aanvoelen als een zwart gat. Contrast creëren is valpartijen vermijden, maar té veel contrast wordt een drempel.

Principes

- Opdat ouderen niet tegen meubels, muren of wanden zouden botsen, is het goed dat ze duidelijk zien waar de vloer ophoudt en een muur begint en dat ze meubels goed zien staan. Een kast met een houttekening wordt best niet gecombineerd met een vloer met parkettekening; op een grijze vloer plaats je best geen kast in dezelfde kleur. Contrast creëren = valpartijen vermijden.
- Het is goed dat er een contrast is tussen de vloerkleur in de 'publieke' ruimte (zoals een gang) en in de 'private' ruimte (kamer, badkamer) van een bewoner. Dat bevordert het gevoel van 'thuis komen' in de kamer. Maar dat contrast mag niet te groot zijn; het mag geen drempel vormen om over te stappen. Een beige vloer op de gang en een donkere vloer in de kamer zal de bewoner die terugkomt van de polyvalente zaal het gevoel geven in een zwart gat te stappen.

#2 Kleurenkeuzes

Warme kleuren voor energie en aandacht; blauw en groen voor de rust

---

Door afgenomen gezichtsvermogen mogen kleuren iets helderder en meer uitgesproken zijn

---

Geen pastelkleuren

Natuurtinten voor grotere kleurenvakken

Accentkleuren kunnen seizoensgebonden zijn: lentevaas, kerstversiering ...

Tafels en ander meubilair in een lichte kleur - geen visuele barrière

---

Plafond meestal wit; muren eerder helder voor ruimtegevoel

Vermijd donkere vloeren

Dezelfde kleur voor stoelen, tafels en kasten zorgt voor een serene basis

---

Voldoende contrast tussen vloeren, meubels, objecten en muren om de ruimte 'leesbaar' te maken voor het verouderde oog

---

Contrast creëren = valpartijen vermijden

Contrast tussen vloer in publieke ruimte (gang) en private ruimte (kamer) bevordert het gevoel van 'thuis komen'

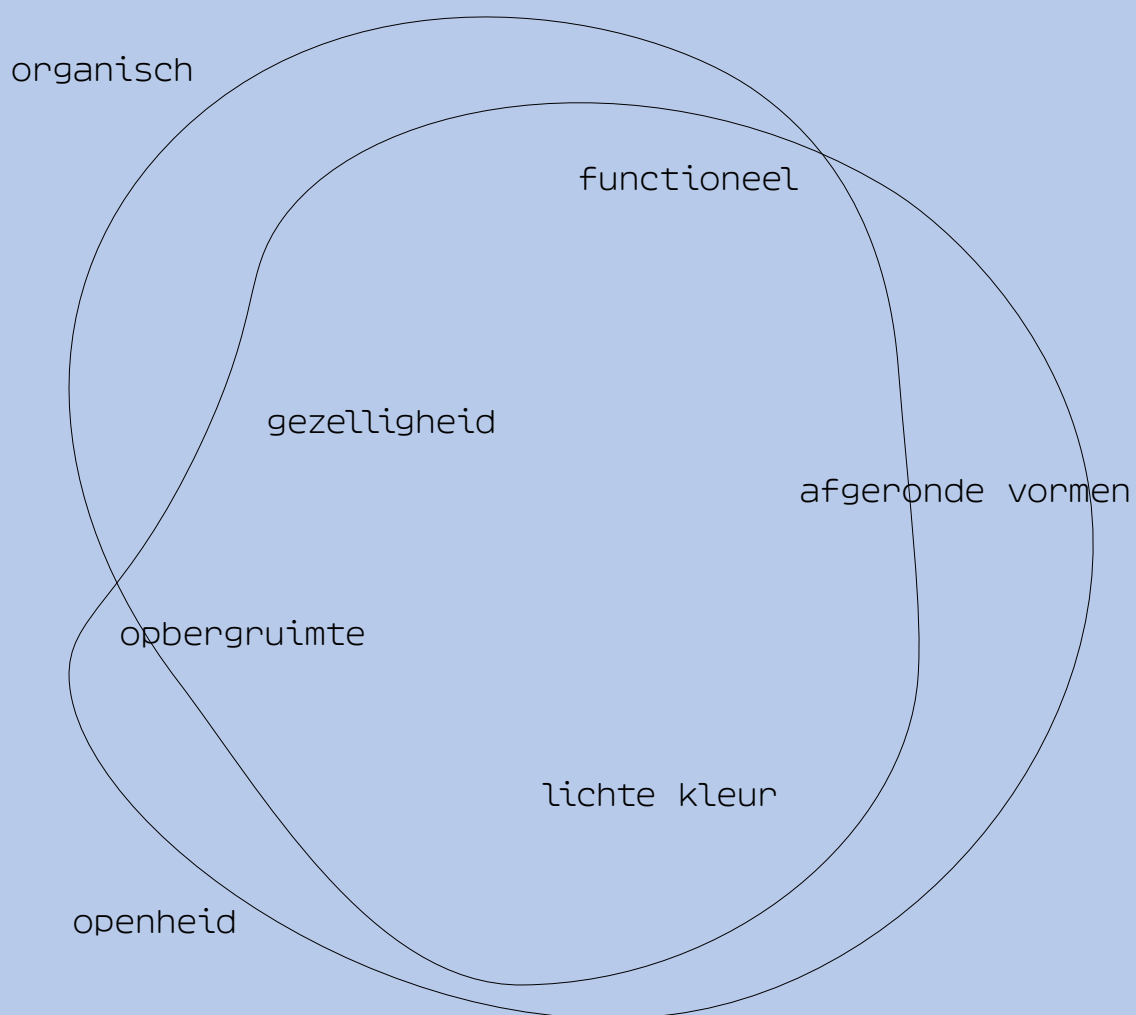

Contrast niet te groot, zodat het geen drempel wordt

#3

Meubilair

Kies voor afgeronde vormen in een lichte kleur en maak van opbergruimte integreren een reflex bij elke meubelkeuze.

AFGERONDE, ORGANISCHE VORM

Meubilair met afgeronde vormen geeft een vriendelijke, verwelkomende indruk. Denk aan de balie van een hotel. Afgeronde hoeken ogen niet alleen zachter en minder agressief, scherpe randen zijn ook gevaarlijker om ouderen te kwetsen.

Principes

- Waar mogelijk kiezen we voor afgeronde tafelbladen in een lichte kleur. We ronden daarbij niet enkel de hoeken af, maar ook de randen van het tafelblad. Wanneer oudere mensen met hun armen op de tafel steunen, snijdt een tafelblad met scherpe randen immers in hun – met de leeftijd kwetsbaar geworden – huid.
- Doordat het aangenamer en gezelliger is om aan afgeronde tafels te zitten, zullen mensen vaker en langer bij elkaar aan tafel zitten, wat de sociale interactie verhoogt.
- Afgeronde kasten (of kasten met afgeronde hoeken) vormen een organische aanwezigheid in een ruimte; kasten met scherpe lijnen en hoeken passen meer in een koelere kantooromgeving. Wanneer een bewoner tegen een afgeronde kast aanloopt is het risico op kwetsuren aan de (al kwetsbare) benen kleiner.

Meubilair met afgeronde, organische vormen oogt vriendelijker en beschermt de – met de leeftijd kwetsbaar geworden – huid.

FUNCTIONEEL

De keuze voor het meubilair is niet louter een esthetische keuze. Doordacht meubilair kan ook veel extra opbergruimte of mogelijkheden voor veilig geplaatste decoratie opleveren en een ruimte 'opentrekken'.

Principes

- De nood aan opbergruimte is groot. Hoe meer opbergruimte, hoe meer rustgevende orde en hoe minder chaos. Opbergruimte integreren moet een reflex zijn bij elke meubelkeuze. Denken we bijvoorbeeld aan de integratie van een lavabo in een meubel in plaats van een losstaande lavabo waar zaken rond en onder geplaatst worden. Of denken we aan een (eventueel verrolobare) kast die als scheidingswand in een ruimte geplaatst wordt: aan de voorzijde vind je misschien kastdeuren, aan de achterzijde kunnen nissen voorzien worden voor decoratie.
- Door nissen in kasten of scheidingswanden (zie verder) te integreren, hoeven minder of geen schappen op de kast of aan de muren voorzien te worden om decoratie, vazen, sculpturen, boeken, knutselwerkjes ... op te plaatsen: enerzijds vermijd je dat tegen uitstekende legplanken wordt aangelopen waarbij bewoners zich kwetsen en objecten naar beneden vallen, anderzijds zorg je voor een helder leesbare, meer open ruimte zonder toegevoegde elementen en met een serene, stijlvolle aanblik.

- Spiegels (in kamers, badkamers, polyvalente ruimtes) kunnen ervoor zorgen dat een ruimte groter lijkt. Belangrijk: bewoners mogen zich niet ongemakkelijk voelen omdat iemand die achter hen staat in een spiegel 'opduikt'. Tijdens het baden in een badkamer bijvoorbeeld, kan de aanwezigheid van een spiegel de ruimte opentrekken, maar het is goed dat die spiegel voldoende hoog hangt zodat de

ruimte gereflecteerd wordt, maar niet de verzorgers die in de ruimte moeten zijn. Ook voor spiegels zijn afgeronde vormen aangewezen voor een zachte aanblik.

#3 Meubilair

Afgeronde vormen geven een vriendelijke, verwelkomende indruk

---

Niet enkel de hoeken afronden, maar ook de randen van het tafelblad. Scherpe randen snijden in kwetsbaar geworden huid

---

Aan afgeronde tafels zitten mensen vaker en langer bij elkaar = meer sociale interactie

---

Afgeronde kasten vormen een organische aanwezigheid; scherpe lijnen passen meer in een kantooromgeving

---

Risico op kwetsuren aan de benen is kleiner bij afgeronde kasten

---

De nood aan opbergruimte is groot. Hoe meer opbergruimte, hoe meer rustgevende orde en hoe minder chaos

---

Opbergruimte integreren als reflex bij elke meubelkeuze (bv. lavabo in een meubel i.p.v. losstaand)

Decoratie in nissen in kasten of scheidingswanden = geen leplanken nodig waar men kan tegenaan lopen

---

Spiegels kunnen een ruimte groter laten lijken. Hang ze hoog genoeg zodat de ruimte gereflecteerd wordt, maar niet de verzorgers

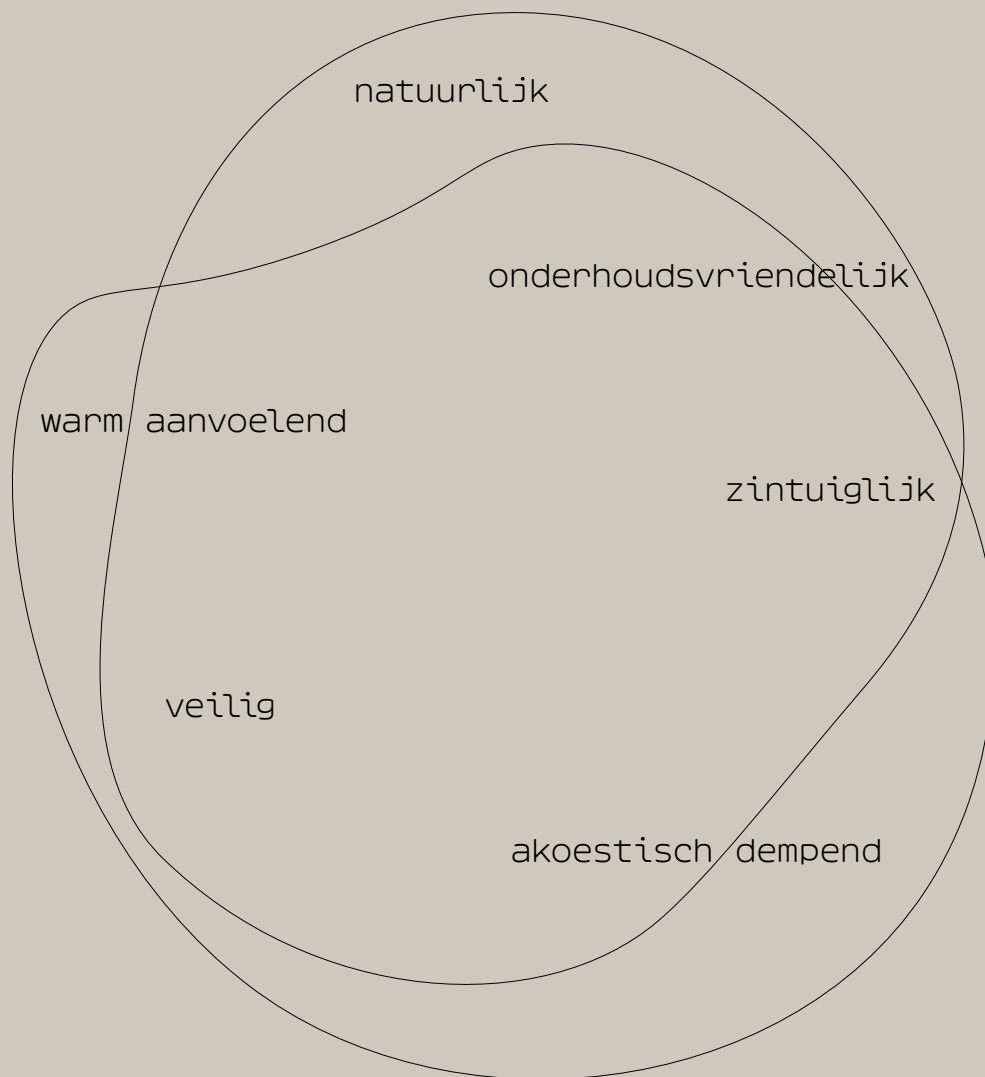

Ook voor spiegels zijn afgeronde vormen aangewezen

#4

Materiaal

Kies voor zacht en natuurlijk (ogend) materiaal dat uitnodigt tot aanraken en warm aanvoelt.

NATUURLIJKHEID TROEF

Zacht en natuurlijk (ogend) materiaal heeft de voorkeur. Stoffen en texturen die uitnodigen tot aanraken (velours, flanel, wol, riet ...) en een warm gevoel uitstralen zorgen voor huiselijkheid. Ze bieden ook de zintuiglijke ervaringen die bewoners helpen om psychosociaal hun weg te vinden in hun omgeving. De eigen lichaamsgrenzen voelen is immers vertrouwenwekkend als de buitenwereld mistig wordt. Ook 'harde' materialen (hout, kurk) kunnen een zachte uitstraling geven: aan tafels, kasten, wanden ...

Principes

- Natuurlijke materialen hebben een lage thermische geleidbaarheid en voelen daardoor warmer aan. Bij eenzelfde temperatuur voelt het ene materiaal warmer aan dan het andere. Alle materialen nemen de temperatuur van de kamer aan, maar omdat het ene materiaal de warmte beter geleidt dan het andere, voelen ze anders aan. De lichaamstemperatuur ligt rond de 37,5°. Raak je met je hand een stuk piepschuim aan dat 20° heeft, dan voelt dat warm aan, een stuk metaal voelt koud aan omdat metaal de warmte sneller van je lichaam wegleidt; het onttrekt warmte aan je hand.

Een materiaal moet uitnodigen tot aanraken. De eigen lichaamsgrenzen voelen is immers vertrouwenwekkend als de buitenwereld mistig wordt.

- Natuurlijke materialen worden vaak geassocieerd met rust, tijdloosheid en sereniteit. Dat heeft een positief effect op hoe we een ruimte ervaren.
- Hout (of houtimitatie) bestaat in verschillende kleuren en met verschillende houtnerven: kies voor een lichtere kleur en een rustig patroon voor vlotte combinatie met andere interieurelementen. Bij imitatie of fineer geeft een matte afwerking een meer natuurlijk effect dan een glanzende eindlaag.

COMBINATIE MET ONDERHOUDS-VRIENDELIJKHEID

Hout(look), linnen(look), wol(look), leder(look): tegenwoordig bestaan er materialen die tegelijkertijd een warme, natuurlijke uitstraling hebben én goed te onderhouden zijn. Samen met een doordachte kleurenkeuze en vormgeving zorgen ze voor een aangename omgeving.

AKOESTIEK

Zachte, natuurlijke materialen hebben een gunstige invloed op de akoestiek: schelle geluiden worden gedempt, het is aangenaam om een gesprek te voeren.

Er is aandacht nodig voor deuren die met een klap dichtvallen: dat geluid is storend voor elke gebruiker van het gebouw en kan de bewoners schrik aanjagen.

VEILIGHEID

In een zorgomgeving is veiligheid cruciaal: zo mogen tegels in geen enkele ruimte te glad zijn en horen in een badkamer (keramische) antisliptegels.

#4 Materialen

Zacht en natuurlijk (ogend) materiaal heeft de voorkeur

Stoffen die uitnodigen tot aanraken (velours, flanel, wol, riet) zorgen voor huiselijkheid

---

Zintuiglijke ervaringen helpen bewoners psychosociaal hun weg te vinden – de eigen lichaamsgrenzen voelen is geruststellend als de buitenwereld mistig wordt

---

Harde materialen (hout, kurk) kunnen toch een zachte uitstraling hebben

---

Natuurlijke materialen voelen warmer aan (lage thermische geleidbaarheid)

Natuurlijke materialen worden geassocieerd met rust, tijdloosheid en sereniteit

---

Hout: kies lichtere kleur en rustig patroon; bij imitatie of fineer geeft een matte afwerking een meer natuurlijk effect

---

Hout(look), linnen(look), wol(look), leder(look): materialen die tegelijkertijd warm/natuurlijk ogen en goed te onderhouden

---

Zachte, natuurlijke materialen dempen schelle geluiden – aangenamer om een gesprek te voeren

---

Aandacht voor deuren die met een klap dichtvallen: storend en kan bewoners schrik aanjagen

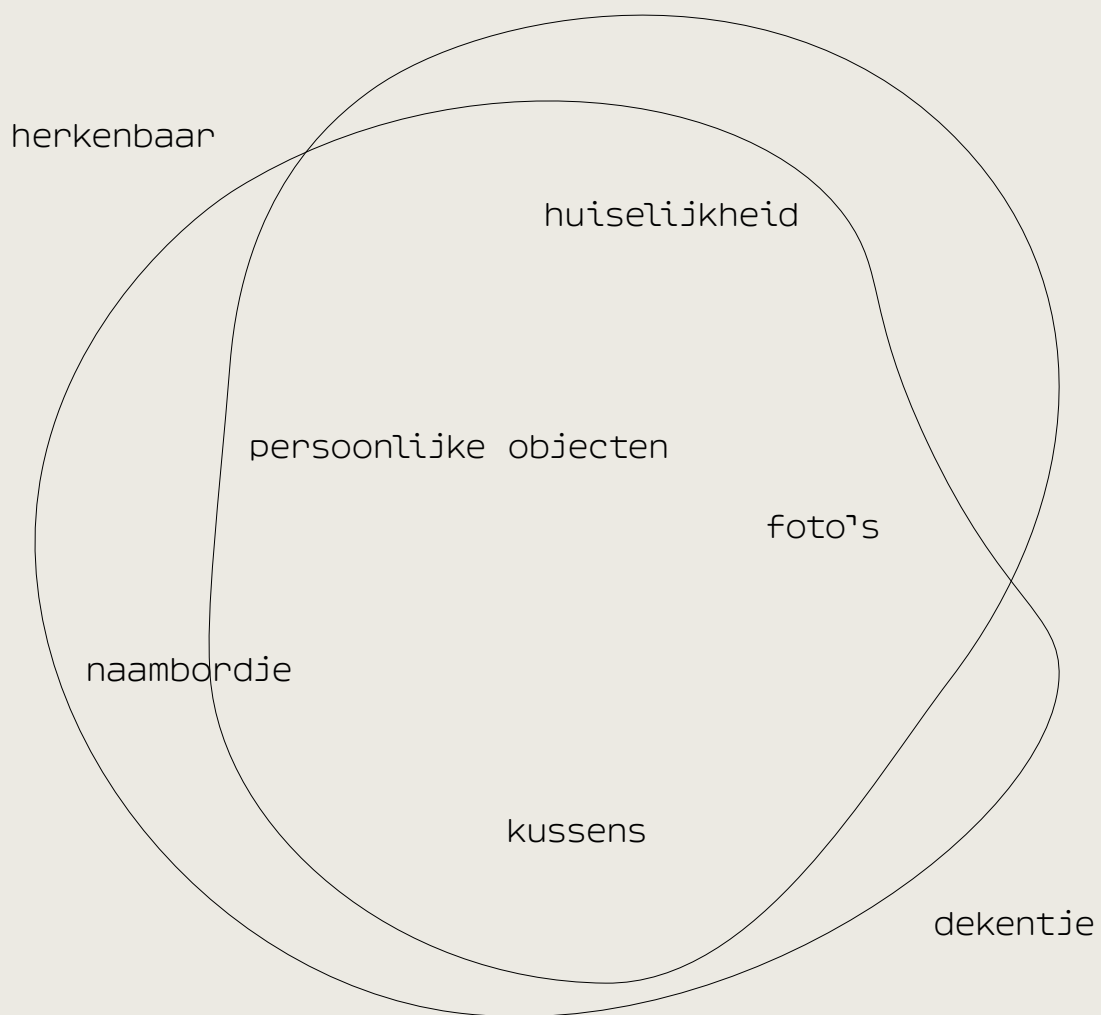

Tegels mogen in geen enkele ruimte te glad zijn; in badkamers horen antisliptegels

---

#5

Thuis

kleine werelden binnen handbereik

Voorzie plaats voor herkenbare objecten, foto's en dagelijkse dingen binnen handbereik. Zorg dat het gebouw herkenbaar is als leefomgeving, niet enkel als zorginstelling.

PERSOONLIJKE OBJECTEN

- In de kamers en in de gedeelde ruimtes is het goed plaats te voorzien voor herkenbare objecten en foto's uit het verleden. Dat ondersteunt het geheugen, biedt gespreksstof, creëert vertrouwdeheid en bevordert het welzijn.
- In de ruimtes (kamers, maar ook hoekjes in de publieke ruimten) is plaats voor huiselijk aanvoelende dingen die voor comfort zorgen: kussens, dekentje, zakdoeken, tijdschriften ... Dagelijkse dingen die binnen handbereik liggen helpen bij het creëren van 'kleine werelden'.
- Aan de kamerdeuren kunnen naambordjes komen wat het thuisgevoel verhoogt als de bewoner van een publieke ruimte naar de eigen kamer terugkeert. Zo maak je het gebouw en de kamer herkenbaar als leefomgeving, dus niet enkel als zorginstelling, en zorg je voor grenzen tussen privé en publiek.

Het zijn niet de grote ingrepen maar de kleine dingen binnen handbereik – een kussen, een dekentje – die 'kleine werelden' creëren.

#5 Herkenbare huiselijkheid

Plaats voorzien voor herkenbare objecten en foto's uit het verleden

---

Plaats voor huiselijk aanvoelende dingen: kussens, dekentje, zakdoeken, tijdschriften ... dagelijkse dingen binnen handbereik

---

Naambordjes aan kamerdeuren verhogen het thuisgevoel

Grenzen tussen privé en publiek

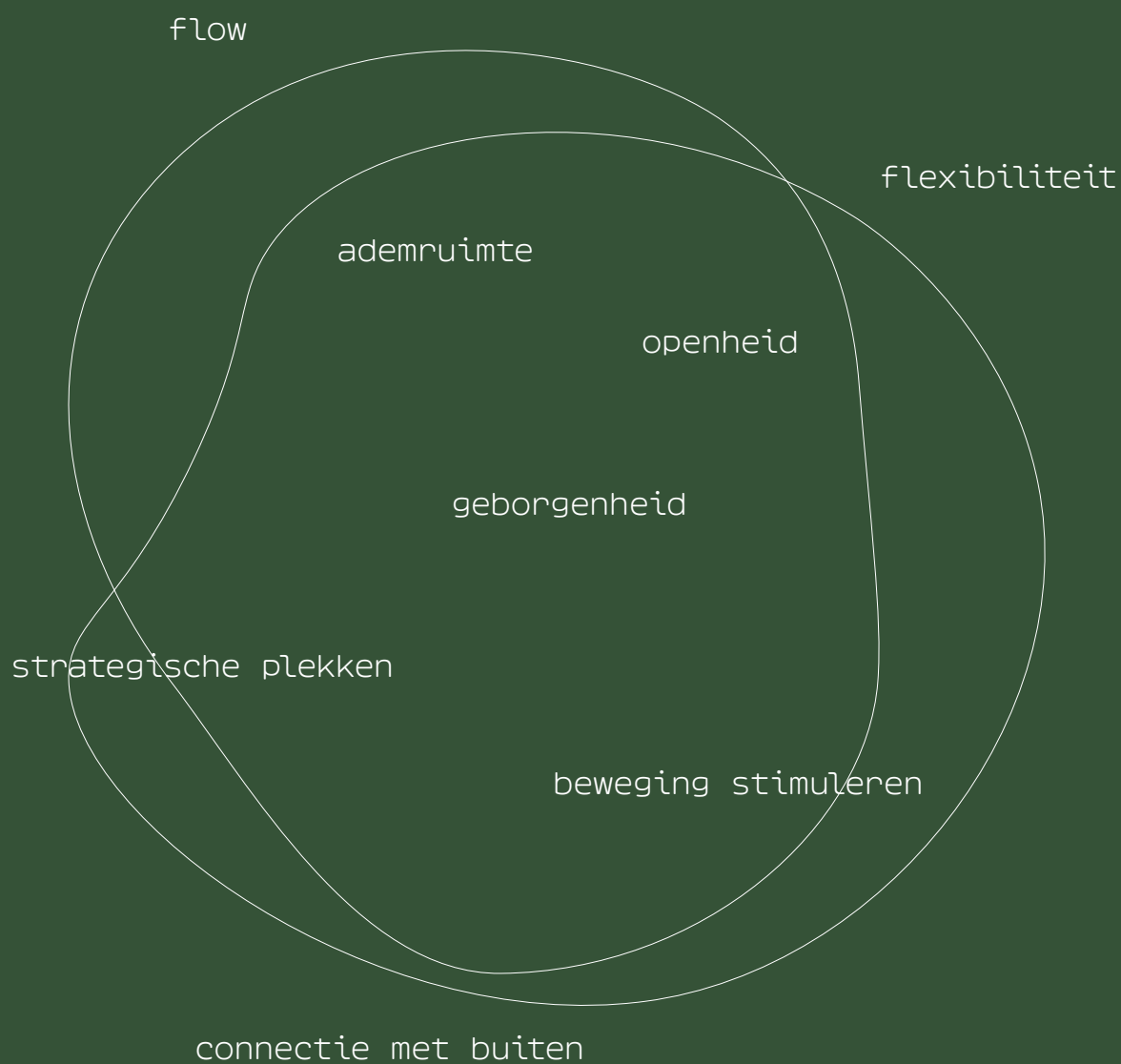

Hoekjes met een persoonlijke toets in gedeelde ruimtes

#6

Ruimte

Zoek de combinatie van openheid en geborgenheid: creëer ademruimte en strategische plekken waar bewoners comfortabel kunnen bewegen, deelnemen of zich terugtrekken.

BASIS

- Waar mogelijk (bij nieuwbouw of verbouwing) is de ruimtelijke indeling de basis waaraan andere factoren zoals kleur, materialenkeuze en meubilair worden toegevoegd. In deze ideale situatie kun je voluit gaan voor een holistische aanpak waarin rekening gehouden wordt met elke gebruiker van de ruimte: met wie er werkt, wie er verblijft, wie er op bezoek komt. In bestaande ruimtes kun je flexibiliteit brengen met bijvoorbeeld mobiele wanden.
- Licht, ruimte en orde helpen tegen beklemmdheid en helpen de bewoners om helderder te denken.

Principes

- Er moet in de publieke ruimtes een combinatie zijn van ruimtelijkheid en openheid (ruimtegevoel om ademruimte en rust te geven), maar ook geborgenheid (strategische plekken* waar contact is met de vertrouwenspersoon of hoekjes waar men zich kan terugtrekken).
- De inrichting ondersteunt dagelijkse routines: het ontwerpen van strategische plekken nodigt bewoners uit om comfortabel deel te nemen aan dagelijkse activiteiten, en helpt hen om een besef van tijd en structuur te behouden.

- Er moet rekening gehouden worden met de eigenheid en de sociale dynamiek: bewoners moeten eens afgezonderd kunnen zijn (together apart*) of persoonlijke relaties kunnen aanknopen met enkele medebewoners die hen beter liggen dan andere: ruimte voor ontmoeting op kleinere schaal (met enkele andere medebewoners, met familie en bezoekers).
- De bewoner moet gestimuleerd worden om te bewegen. Als dat mogelijk is, moet de bewoner fysiek kunnen bewegen, wandelen in gangen, naar buiten gaan. Ook mentaal bewegen is belangrijk: dwaalgangen waar iets te beleven valt: leeshoek, hoekje met scherm, kaarttafel, plantenhoek, zithoek, fotomuur ... Gangen zijn meer dan doorgangen, het zijn belevingsruimtes. In een lange gang met weinig herkenbare punten of elementen kunnen bewoners zich moeilijk oriënteren, ze hebben nood aan punten om hun positie te bepalen en plaatsen te herkennen.
- Connectie met buiten: zicht op groen, binnenvallend licht: de buitenruimte naar binnen trekken.
- Gebruiksgemak voor verpleging/verzorging: voor wie er werkt moet de flow (de logische en vloeiende beweging van mensen door een gebouw) het uitvoeren van de werktaak ondersteunen. Nadenken over de situering van een werkpost, materiaalpost, maar ook plaatsing wanden, meubels, verlichting ...

* Terminologie/inzicht geïnspireerd door het doctoraat van Dr. Iris Van Steenwinkel

OPBERGRUIMTE: EEN MUST

Een rode draad doorheen alle ervaringen in de diverse woonzorgcentra is de grote nood aan meer bergruimte.

Principes

- Chaos vermijden, elke ruimte heeft zijn doel. Bij gebrek aan lokalen, rekken en kasten om zaken in op te bergen worden rolstoelen, toestellen, hygiënische producten ... op oneigenlijke plaatsen gestockeerd. Die plaatsen (badkamers, werkposten, keukenruimtes, polyvalente ruimtes, ontspanningsruimtes ...) verliezen zo hun karakter en oorspronkelijke bedoeling. Er ontstaat een rommelige aanblik, onrust en chaos: ruimtes zijn niet meer 'leesbaar'.
- Creatief omspringen met ruimte: ruimtes onder trappen, rond lavabo's, boven kasten kunnen gebruikt worden om op een geordende manier en uit het zicht voorraden in op te slaan, producten te zetten, toestellen op te bergen ...

FLEXIBILITEIT

Polyvalente ruimtes zijn pas echt polyvalent of multifunctioneel als ze voor verschillend gebruik kunnen ingezet worden en als ze die verschillende invullingen ondersteunen. Een andere activiteit vraagt soms om een andere opstelling. Telkens moet gedacht worden aan het gebruikscomfort van elke gebruiker in de ruimte (bewoners, verplegers/verzorgers, bezoekers). De ruimtes mogen noch volgestouwd, noch ijl aanvoelen.

Drie gebruikers in één gebouw.
De flow ondersteunt bewoner,
medewerker en bezoeker.

Principes

- Het gebruik van mobiele wanden biedt mogelijkheden voor variatie. De wanden moeten stevig zijn en de wielen verdoken en geïntegreerd zodat men er - bijvoorbeeld met een looprekje - niet achter blijft haken. Aan de wanden kan ook akoestisch comfort gekoppeld worden.
- Mobiele wanden kunnen voorzien zijn van nissen om iets op te plaatsen, je kunt er haakjes of een televisiescherm op aanbrengen, een plant op plaatsen, foto's op aanbrengen, sfeer mee brengen en ijlheid in de ruimte tegengaan.
- Terwijl muren en vaste elementen in een ruimte best een rustige kleur krijgen, kunnen wanden een iets meer uitgesproken kleur krijgen; een accent brengen.
- Door mobiele wanden te verplaatsen of weg te halen, krijgen tijdelijke sfeerbrengers (een kerstboom, een paasboom ...) voldoende ruimte om tot hun recht te komen.
- Om een ontspanningsruimte met bad en wastafel te compartimenteren, kun je kiezen voor water- en schimmelbestendige gordijnen in een aangename, frisse kleur die niet steriel oogt (bijvoorbeeld watergroen, lichtgroen). In andere ruimtes (polyvalente ruimtes, dwaalgangen ...) waar ouderen mobiel zijn (al dan niet met looprek of rolstoel) is het gebruik van gordijnen af te raden omdat men eraan kan trekken of erin verstrengeld kan geraken.

#6 Ruimtelijke indeling/inrichting

De ruimtelijke indeling is de basis waaraan kleur, materialen en meubilair worden toegevoegd

---

Rekening houden met elke gebruiker: wie er werkt, wie er verblijft, wie er op bezoek komt

---

Licht, ruimte en orde helpen tegen beklemming en helpen bewoners helderder te denken

---

Combinatie van ruimtelijkheid/openheid (ademruimte en rust) én geborgenheid (hoekjes om zich terug te trekken)

Strategische plekken ontwerpen die uitnodigen om comfortabel deel te nemen aan dagelijkse activiteiten

---

Together apart: bewoners moeten afgezonderd kunnen zijn of relaties aanknopen op kleinere schaal

---

Bewoner stimuleren om te bewegen – fysiek (wandelen, naar buiten gaan) én mentaal

---

Gangen zijn meer dan doorgangen, het zijn belevingsruimtes: leeshoek, kaarttafel, plantenhoek, fotomuur...

Herkenbare punten in gangen zodat bewoners hun positie kunnen bepalen

---

Connectie met buiten: zicht op groen, binnenvallend licht

Flow voor verpleging/verzorging: situering werkpost, materiaalpost, plaatsing wanden en meubels ondersteunen de werktak

---

Chaos vermijden: elke ruimte heeft zijn doel – bij gebrek aan bergruimte worden zaken op oneigenlijke plaatsen gestockeerd, ruimtes verliezen hun karakter

---

Creatief omspringen met ruimte: onder trappen, rond lavabo's, boven kasten

---

Mobiele wanden voor flexibiliteit – wielen verdoken en geïntegreerd zodat men er niet achter blijft haken

---

Mobiele wanden kunnen voorzien zijn van nissen, haakjes, televisiescherm, plant, foto's

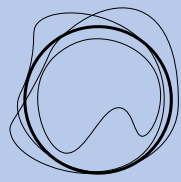

Vaste elementen in rustige kleur; mobiele wanden kunnen een accent brengen

---

Gordijnen (waterbestendig) voor compartimentering in ontspanningsruimtes. Geen gordijnen in ruimtes waar ouderen mobiel zijn (trekken, verstrengeld raken)

---

studio
wellbeing

Wij maken ruimte voor welzijn

Studio Wellbeing combineert wetenschappelijke inzichten met empathisch design om ruimtes te ontwerpen die welzijn bevorderen en een emotionele meerwaarde bieden. Onze holistische aanpak brengt professionals, gebruikers en wetenschap samen in een proces van co-creatie.

WWW.STUDIOWELLBEING.BE